

BY&HAVN

Dommerbetænkning

NY PARK I NORDHAVN

Juni 2025

PROJEKTOMRÅDET

Kommende erhvervshavn

Nordhavnstippen

Tunnelfabrikken

Krydstogtterminal

Nordhavnstunnel

Skudehavnen

Orientkaj St.

Levantkaj

Nuv. containerterminal

Sundmolen

Århusgadekvarteret

Nordhavn St.

Trekroner

— Fast grænse

..... Fleksibel grænse

Luftfoto med projektområdets beliggenhed på Nordhavn.

0 500 1000 m

Indholdsfortegnelse

Om konkurrencen	5
1 GENERELLE BEMÆRKNINGER	9
Generelle bemærkninger	10
2 KONKURRENCEFORSLAG	13
NordHaven / Team BIG	14
Københavns Klint / Team Henning Larsen	20
NaturPark Nordhavn / Team LYTT	26
Nordør / Team SLA	32

Om konkurrencen

Deltagere i konkurrencen

Denne dommerbetænkning er en del af evalueringen af udbuddet vedrørende af Ny park i Nordhavn.

Dommerbetænkningen omfatter evalueringen af udbuddets underkriterium 'Konkurrenceforslag', som er ét ud af i alt tre underkriterier. De øvrige underkriterier, 'Pris' og 'Projektorganisation og bemanning', evalueres særskilt, og evalueringen af underkriteriet 'Konkurrenceforslag' vil indgå i den samlede evaluering med en vægt på 60 %.

Der er evalueret konkurrenceforslag fra de fire tværfaglige teams, som har afleveret konditions-mæssige forslag:

- BIG (totalrådgiver) i samarbejde med Opland, A1 Consult, Arcadis og Piet Oudolf (underrådgivere)
- Henning Larsen (totalrådgiver) i samarbejde med Rambøll, Mareld, Arki_lab, Mast og Vestergård Kultur (underrådgivere)
- LYTT (totalrådgiver) i samarbejde med Niras, Bjørbeek & Lindheim, Volcano og Reiulf Ramstad Arkitekter (underrådgivere)
- SLA (totalrådgiver) i samarbejde med Kerstin Bergendal, Vita Ingeniører, Philmann architects, Urban Agency, Aaen Engineering, Aiming spaces, Holbart og Buro Happold (underrådgivere)

Konkurrenceopgaven

De fire konkurrenceforslag er udarbejdet inden for rammerne af et konkurrenceprogram, der er udarbejdet af Grandville for Københavns Kommune og By & Havn. De fire konkurrenceforslag er blevet vurderet på baggrund af en række bedømmelseskriterier, hvor der i evalueringen er blevet lagt vægt på:

- At tilbudsgiver på overbevisende måde viser et visionært forslag til udformning af Ny park i Nordhavn gennem et helhedsgreb, som tager udgangspunkt i de fire gennemgående temaer, som er beskrevet i konkurrenceprogrammet: Udvikling over tid, Parkens særlige egenart og formål, Vild natur og biodiversitet samt Idræt, friluftsliv, leg og bevægelse.
- At tilbudsgiver med sit forslag viser et overbevisende bud på besvarelsen af både delopgave 1 og 2.
- At tilbudsgiver på en overbevisende måde viser, hvordan de 8 fokusområder kan håndteres i et samlet helhedsgreb for parkens udvikling.

- At tilbudsgiver formår at formidle konkurrenceforslaget klart og tydeligt.
- At tilbudsgiver på en overbevisende måde formår at omsætte mål og krav fra Programmet til sammenhængende og robuste løsninger af høj (landskabs)arkitektonisk, oplevelsesmæssig og teknisk kvalitet.
- At forslaget er teknisk og økonomisk realiserbart, herunder at anlægsoverslaget er realistisk og retvisende.
- At tilbudsgiver demonstrerer, at forslaget er teknisk og økonomisk realiserbart i anlæg og drift.

Bedømmelsesudvalget

For at sikre en ligeværdig og nuanceret behandling af konkurrenceforslagene, er der nedsat et bedømmelsesudvalg, som nøje har vurderet forslagene op imod konkurrenceprogrammets bedømmelseskriterier og givet forslagene point på en skala mellem 0 og 10, hvor 10 er det bedste.

Dommerbetænkningen udgør en del af den samlede evalueringsrapport, som også indeholder vurderingerne af de to øvrige underkriterier. Vinderen af udbuddet udpeges på baggrund af den samlede vurdering. Det er evalueringsrapporten, der vil udgøre grundlaget for en videre bearbejdning af vinderens forslag i den efterfølgende projektering.

Bedømmelsesudvalget består af:

- Kristian Skovbakke Villadsen, fagdommer
- Anne Dorthe Vestergaard, fagdommer
- Lars Jensen, stadsarkitekt, Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune
- Camilla Bjerre, direktør for Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune
- Mads Kamp Hansen, chef for Plan og Tilskud, Kultur- og Fritidsforvaltningen, Københavns Kommune
- Kenneth Horst Hansen, bystrategisk chef, Økonominforvaltningen, Københavns Kommune
- Rita Justesen, chef for Planlægning og Byrum, By & Havn

Advisory board

I forbindelse med igangsætningen af udbudsprocessen, besluttede Borgerrepræsentationen, at der skulle nedsættes et advisory board. Formålet har været at sikre, at udviklingen af Ny Park i Nordhavn baseres på nyeste viden og bedste praksis. Advisory board har bidraget med input til og kvalificering af konkurrenceprogrammet, og har ligeledes fungeret som rådgivere for bedømmelsesudvalget i forbindelse med evalueringen af konkurrenceforslagene.

Advisory boardet overleverede en række opmærksomhedspunkter for alle fem forslag - både styrker og svagheder, som bedømmelsesudvalget har haft med i sine overvejelser i deres vurdering af de fem forslag. Bidrag fra advisory boardet er samlet op, og bedømmelsesudvalget anbefaler, at de inddrages i den videre bearbejdning af vinderen af udbuddets forslag.

Advisory boardet består af følgende otte eksperter:

- Anna Hassel, arkitekt, Lokale og Anlægsfonden
- Annette Eigaard, politisk konsulent, Friluftsrådet
- Line Willacy, seniorprojektkonsulent, Nordea-fonden
- Lotte Nystrup Lund, Ph.D. og indehaver, Futurista
- Morten Gade, generalsekretær, Det Danske Spejderkorps
- Peter Forsberg, chefanalytiker, Idrættens Analyseinstitut (IDAN)
- Sidse Grangaard, forsker, Build - Aalborg Universitet
- Tom Nielsen, professor og forsker, Arkitektskolen Aarhus

Overdragelse af området fra By & Havn til Københavns Kommune

By & Havn ejer området til Ny park i Nordhavn, men overdrager dette til Københavns Kommune i forbindelse med, at deponiet ophører. I forbindelse med overdragelsen er der en række forhold, som vinderen af udbuddet, sammen med Københavns Kommune, skal forholde sig til i det videre arbejde med parken. Det drejer sig blandt andet om følgende forhold:

- Udstrækningen og indretningen af arealer til den grøn-brogede tudse
- Anlæggelse af et geotermianlæg i området
- Håndtering af overskydende jord
- Forhold vedr. ændring af den nuværende opbygning af arealet, ved eksempelvis i forbindelse med gennembrydning af stensætningen
- Elementer der måtte overskride den angivne afgrænsning af projektområdet i konkurrenceprogrammet

Konkurrenceprocessen

Konkurrencedeltagerne har haft mulighed for at deltage i et spørge- og besigtigelsesmøde, der blev afholdt ude i projektområdet den 2. december 2024 og har ligeledes haft mulighed for at besigtige projektområdet den 17. december. Konkurrenceforslagene er afleveret den 21. februar 2025, og de deltagende teams har efterfølgende præsenteret deres konkurrenceforslag for bedømmelsesudvalget den 27. februar 2025. Bedømmelsesudvalget har derefter holdt to bedømmelsesmøder, hvor konkurrenceforslagene er blevet drøftet og evalueret. Efter tilbagekaldelse af tildelingsbeslutningen, er der blevet gennemført yderligere ét bedømmelsesmøde.

På de følgende sider præsenteres de fire konkurrenceforslag og vurderingen af dem.

Signatur:

- Projektområde, fast grænse
- ... Projektområde, fleksibel grænse
- Eksisterende busstop
- Eksisterende vejadgang
- - - 132 kV-højspændingsledninger
- - - Fremtidig fjernvarmeledning, forventet tracé

Kort 1:10.000. Ydre Nordhavn og projektområdet

1 **GENERELLE BEMÆRKNINGER**

Generelle bemærkninger

Ny park i Nordhavn skal vise, hvad fremtidens park skal kunne i København. Den skal forene natur, boldspil, naturformidling, rekreation og styrke relation mellem vandet og de kommende omkringliggende bykvarterer. Kort sagt skal den kombinere det tidløse med nye rum til interaktion, aktivitet, ro, vind og vejr – det skal være næste kapitel i Københavns parkhistorie.

Ny park i Nordhavn er ikke blot den grønne krone på Nordhavn, men også bogstaveligt talt det yderste af hele Nordhavn – flankeret af erhvervshavnen mod øst og Øresund mod vest og nord. Dette betyder på den ene side en hel unik og spektakulær placering med vandet, der kan skabe en særlig oplevelse af at komme helt ud af byen – ud i naturen. På den anden side binder parken primært an til resten af Nordhavn fra syd, hvor det fredede naturområde, Nordhavnstippen, er placeret, hvilket vanskeliggør koblingen mellem parken og byen med Nordhavnstippen placeret midt i mellem. Parkens placering er derfor både projektets styrke og dets akilleshæl.

Destinationspotentiale

Ny park i Nordhavn, som en destination med flere nye byggede attraktioner, fortolkes bredt af de fire teams. Spændet fra eventyrlige stier til maritime landsbyer giver forskellige bud på typer og karakterer af parkens destinationsværdi. Det vurderes dog, at en af de største destinationer på tværs af forslagene er den vestvendte kyst og muligheden for adgang til vandet.

Adgangsforhold

Ny park i Nordhavn indskriver sig med sine 30 ha i Københavns parkhistorie som en af de større parker og må som sådan forventes at tiltrække mange besøgende – både fra et regionalt opland og lokalt fra Nordhavn, hvor parken kobler sig på Nordhavns fremtidige gennemgående grønne struktur. Fælledparken, der omfatter et areal på ca. 60 ha, genererer ca. 11 millioner besøgende hvert år. For Amager Strandpark, der omfatter et ca. 41 ha stort areal med en ydre strand mod Øresund på ca. 2 km plus indre lagunestrand, ca. 15 ha sandstrand og klitlandskab samt plæner, viser tællinger i gode sommerperioder, at strandparken rummer over 100.000 besøgende i løbet af en weekend. Hvilket besøgstal Ny park i Nordhavn vil generere ved vi af gode grunde ikke endnu. Med et areal der er relativt begrænset set i forhold til, at det skal rumme plads til mange forskellige faciliteter og funktioner, er ankomstsituationen evalueret med et blik på, hvordan de besøgende inviteres til at ankomme til fod, på cykel

eller med offentlig transport, for at begrænse parkeringen af biler. Dette stiller store krav til hele ankomstsituationen og cykelparkering.

I oplægget for konkurrencen foreskrives en vejankomst i den sydøstlige side af området, hvor der også skal etableres et mindre antal parkeringspladser. Den kommende metrostation, Nordhavn C, placeres derimod sydvest for parken og man må forvente, at størstedelen af parkens brugere vil ankomme til fods og med cykel fra denne retning. Det er også her hovedvægten af den omkringliggende byudvikling vil komme på sigt. Derfor har det indgået i evalueringen af forslagene, at de i forhold til ankomstsituationen har taget højde for de forskellige ankomstmuligheder og understøtter parken fra åbningsdagen til når Nordhavn står fuldt udbygget som bykvarter.

Stiforbindelser og universelt design

Tilgængelighed har været et emne alle forslag har prioriteret i forhold til udlægningen af parkens interne stisystemer. Alle fire teams arbejder i større eller mindre grad med fine tilgængelige løsninger, der vil skabe oplevelser for både besøgende på hjul og til fods. Dette er yderst aktuelt, da parken topper i kvote +25 og samtidigt har en stor del af området udlagt til natur og vådområder for den grøn-brogede tudse. Det vurderes, at alle projekternes løsninger i de kommende faser relativt nemt kan videre bearbejdes, for yderligere at fremme universelt design.

Stiforbindelserne er i flere forslag påvirket af behovet for hegn til græssende dyr, som flere teams peger på i forbindelse med naturpleje. Det er meget forskelligt hvor langt de forskellige teams når med etableringen af stierne i basisparken, hvilket i sidste ende både kan føre til naturlige trædestier, men også områder der fremstår mindre tilgængelige i udgangspunktet.

Placering af 4-6 11v11 fodboldbaner

En vigtig del af Ny park i Nordhavns programmering har været placeringen af 4-6 fodboldbaner, hvor af den ene skal kunne anlægges som en kunstgræsbane. Det lykkedes alle fire teams at placere fire boldbaner troværdigt og integreret i terrænet. Men når bane fem og seks lægges på, er det tydeligt i alle forslag, at det med den afsatte plads har været udfordrende at indfri konkurrencens visioner om, at der skal være plads til reel natur, tudser, mennesker og et aktivt fritidsliv.

Samtidig forringes den grønne korridor, der skal anlæg-

ges mellem Nordhavnstippen og Ny park i Nordhavn, væsentligt i flere forslag. Generelt har alle teams derfor kun principielt sandsynliggjort muligheden for hhv. fem og seks fodboldbaner, og generelt presser bane fem og seks forslagene hovedgreb i større eller mindre grad, og herunder også parkens øvrige funktioner og forbindelser, som der med flere baner efterlades mindre plads til.

Det vurderes, at det vil kræve kompromisser i forhold til både natur og andre rekreative kvaliteter, at få plads til både fem eller seks fodboldbaner. Derfor anbefales det, at man tidligt i processen får fastlagt antallet af baner, så man kan tage højde for det i det videre arbejde, herunder tilpasning af banernes indplacering i parken samt programmering af øvrige funktioner og forbindelser.

Den grøn-brogede tudse

Alle fire teams har skullet tage stilling til hvor arealer til den grøn-brogede tudse skal placeres, samt udstrækningen af disse. Lidt sat på spidsen, har forslagene skulle forholde sig til, hvem der skal have 'havudsigten' og beliggenhedens potentielle herlighedsværdier - mennesket eller tudsen. Der er i alle forslag arbejdet meget seriøst med at forløse denne problemstilling. Undervejs i bedømmelsen er det dog blevet tydeligt, at grundet det forventede brugstryk fra besøgende, er der flere af naturinstallationerne, der realistisk set ikke vil kunne få den fred for mennesker, som de kræver for at lykkes. Sameksistensen mellem tudsen og mennesker vil derfor blive udfordret.

Relation til erhvervshavnen

Generelt tager forslagene ikke meget højde for, at parken ligger med en stor erhvervshavn i ryggen, og hvor aktiviteterne i og omkring erhvervshavnen og den bagvedliggende krydstogtterminal kan blive et interessant lag i oplevelsen af stedet. Overordnet har de fire teams accepteret den præmis, at der er skærmet mod erhvervshavnen med en 14 m høj jordvold. Det forventes dog, at der stadig vil være en konstant rumlen og brummen fra havnen.

Denne tilstedeværelse af erhvervshavnen er stort set fraværende som præmis i alle forslag, der generelt set søger mod parkbilleder af mere isolerede naturtyper. De naturbilleder forslagene fremkalder, vil derfor alle både skulle forholde sig til erhvervshavnens oplevelsesmæssige potentiale, samt et lydspor der er mere lydt end bare insekternes summen.

Ny strand

I to af fire forslag arbejdes der med at skabe en ny strand, som en løsning på at opnå en forbedret vandkontakt. Det har i begge forslag været et stærkt greb, der utvivlsomt vil have en stor attraktionsværdi for et større opland. Strandelementet rummer dog en serie af usikkerheder vedrørende realiseringen af forslaget, i forhold til områdets strømningsforhold og potentiel udvaskning og deraf følgende drift, samt en usikkerhed om hvorvidt det er muligt at anlægge strandene inden for den økonomi, som anlægsrammen rummer. I disse forslag har det derfor været en væsentlig faktor at vurdere, hvor robuste forslagene er, hvis strandelementet kræver ændringer, såfremt det i de kommende faser viser sig, at det foreslåede strandelement ikke er tilstrækkelig realiserbart.

Jordhåndtering

I alle forslag er der arbejdet velovervejet med håndtering af jord, i tre af forslagene også med blik på CO₂-belastning i at håndtere jorden.

I alle fire forslag er der fjernet mindre end de op til 1 mio. m³ jord der måtte fjernes ift. eksisterende terræn, hvilket efterlader en god buffer i tilfælde af, at der skal ske terrænmæssige ændringer i forbindelse med den videre bearbejdning af vinderforslaget.

Luftfoto, Ydre Nordhavn - sommeren 2024,
By & Havn / Dragør Luftfoto

2

KONKURRENCEFORSLAG

Team BIG - NordHaven

Team Henning Larsen - Københavns Klint

Team LYTT - NaturPark Nordhavn

Team SLA - Nordør

NordHaven

Naturens Eventyr

BIG (totalrådgiver)
Opland (underrådgiver)
A1 Consult (underrådgiver)
Arcadis (underrådgiver)
Piet Oudolf (underrådgiver)

BEDØMMELSESDVALGETS TVÆRGÅENDE HELHEDSVURDERING AF FORSLAGET

NordHaven

Team BIG har givet parken navnet 'NordHaven'. Et navn der ændrer betydning alt efter om man udtaler det på dansk eller engelsk. Det er et stærkt bud på en navngivning, der ærligt beskriver parkens begrænsninger og potentiale. Ny park i Nordhavn er ikke uendelig vild natur, men er en iscenesættelse som i en have ('haven' i den danske betydning) og samtidigt er den en unik mulighed for at skabe et tilflugtssted ('haven' i den engelske betydning) for Københavnerne, inklusiv de nuværende og kommende lokale beboere i Nordhavn.

Forslaget tager på nænsom vis udgangspunkt i de landskabs- og oplevelsesmæssige kvaliteter, der allerede er skabt i projektområdet, hvor jorddeponi og tid har formet det, projektet betegner som ny '99% ren natur'. Overordnet opdeles parken i en nordlig zone, hvor det eksisterende lavland og habitat for grøn-brogede tudse bevares. Den sydlige del modelleres, så der skabes plads til de fire (seks) fodboldbaner, som placeres omkring den eksisterende bakketop. Mod syd og ud mod Øresund, etableres en serie af koniske klitter, der danner et kuperet landskab med store græs- og sandtuer, som skaber mindre, afgrænsede rum, hvor man kan slå sig ned og opleve naturen på tæt hold.

Som en sammenhængende ryg, ligger et hævet område mod øst, hvor den eksisterende del af jordvolden mod erhvervshavnen bevares og videreføres forbi boldbanerne som en afskærmning mod erhvervshavnen. Der er ikke direkte kontakt til denne inde fra parken. Ryggen forstærkes af et veldefineret og sammenhængende skovbryn, der skaber en modelleret linje, som supplerer landskabets former og binder området sammen.

Som et helt centralt og sammenbindende oplevelses-element i parken, er Tommeliseruten. En rute med syv legende elementer, der fortolker eventyret om Tommelise, i en næsten karikeret eventyrstil.

Forslaget er det eneste, der genbruger hele stensætningens linje og dermed fastholder den overordnede matrikels form som parkens ramme.

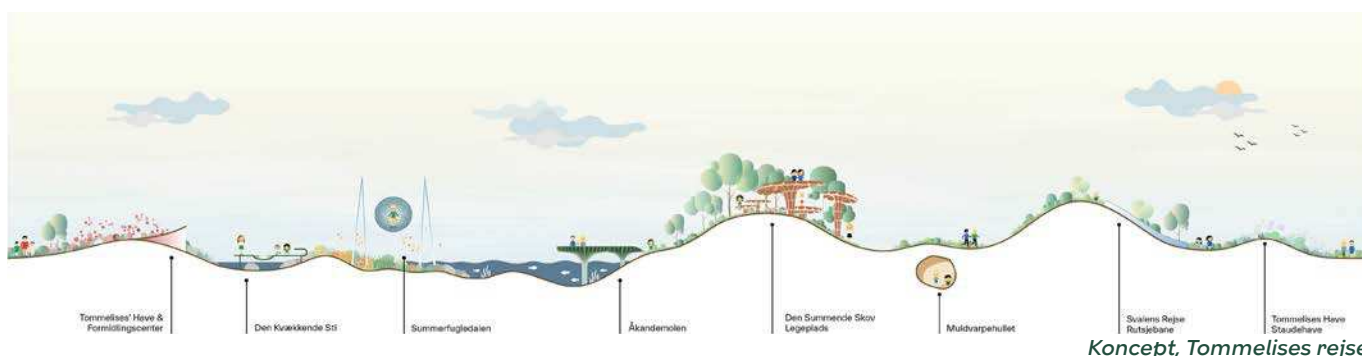
Natur og den grøn-brogede tudse

Forslaget redegør fint for, hvordan naturen forventes at vokse til, både over og under vandet. Det fremstår troværdigt, at parken vil kunne udvikle sig og lykkes med at skabe en rig natur for både dyr og mennesker, hvilket vægtes positivt.

Det vægtes ligeledes positivt, at den grøn-brogede tudses levesteder er meget fint tilgodeset i forslaget, og der vurderes at være en god balance imellem tudsens og menneskets landskab. Med Kvækkestien, der består af en transparent gittergangbro, er der skabt en utrolig smuk og oplevelsesrig mulighed for at kunne bevæge sig sammen med - og hen over tudsens levesteder, som potentielt kan give nogle unikke naturoplevelser, hvilket vægtes meget positivt.

Destinationer og faciliteter

Tommeliseruten, med sine eventyrlige elementer, er den primære destination i parken, og anlægges allerede i basisparken, hvilket vægtes positivt. Der er ingen tvivl om at Tommeliserutens fantastiske, eventyrlige elementer ville kunne blive en stor attraktion. Men måske så stor, at det er en reel bekymring, om de enkelte elementers kapacitet er for lille i forhold til menneskemængden, der vil kunne forventes i området - både på den korte og lange bane, hvilket vægtes negativt.

Koncept, Tommelises rejse

Formidlingscenteret er placeret centralt i parken og integreret i Tommelises have. Et smukt greb, der giver Tommelises have en særlig oplevelsesværdi, hvilket er positivt. Det er dog vanskeligt at vurdere, om Tommelises have vil kunne anlægges uden et formidlingscenter, for så på sigt, at skulle kunne omdannes til at kunne indeholde formidlingscenteret uden at skulle anlægges på ny, hvilket vægtes negativt.

Forslaget rummer kun i mindre grad adgang til vandet i basisparken hvor der kun er ét punkt med direkte adgang til Øresund. En prioritering, der er meget sårbar grundet den lave kapacitet hvor kun få besøgende kan få adgang til vandet ad gangen, og derfor vægtes negativt. Først i tillægsparken etableres 'Den levende klippe' på tværs af stensætningen, der for alvor skaber adgang til vandet og som må forventes at blive en stor destination, når den er anlagt. Der er dog tvivl om, hvorvidt Den levende klippes sammenhæng med landskabet bagved har kapacitet til at rumme den menneskemængde, der forventes af benytte området - særligt på en sommerdag.

Visualisering, Kvækkestien

Situationsplan, Tillægsparken

På bagsiden af stensætningen anlægges en sandlagune, der skaber et beskyttet baderum til de mindste. Sammen med stisystemet forstærker dette oplevelsen af at være 'inde i parken'. Forslaget formår dog ikke i tilstrækkelig grad at indfange de unikke potentialer i forhold til vandet, der ligger i områdets særlige kontekst i form af Øresund, hvilket vægtes negativt.

Ankomstforhold og forbindelser

Forslaget rummer en sydvestlig ankomst for bløde trafikanter sammen med den østlige ankomst for særligt kørende. Meget pragmatisk fordeler forslaget vægtningen af ankomsten ligeligt mellem vejankomsten i øst og ankomsten fra den kommende metrostation mod sydvest, hvilket er positivt. Det er ligeledes mod sydvest, at man må forvente at cykler hovedsageligt vil ankomme til parken. Mod øst etableres bilparkeringen, men det vægtes negativt, at en egentlig ankomstplads er svær at identificere i forslaget, hvor den primære destination er Tommeliseruten rundt i området.

Parkens stisystemet er generelt placeret i terrænets lavpunkter omkring bakkelandskabet, bortset fra hvor det specifikt er bearbejdet - eksempelvis med en sti op til baketoppen ved 'Svalens rejse', hvorfra der også er mulighed for at tage turen ned via en rutsjebane. Det vurderes, at stierne på sigt vil kunne udvikle sig til slidstærke ruter, som samtidig giver bakkerne mulighed for at vokse til, trods det forventede store person-slid, der vil komme, hvilket vægtes positivt.

Overordnet set er der lagt an til en markant kontrast mellem det eksisterende landskab, der bevares i nord, og det bevidst modellerede landskab i syd. Sammen med den stramme kystlinje, hvor den smukke, men ensformige promenade strækker sig, som et velintegre-

ret urbant element i parken, skaber projektet tre-fire ret forskellige zoner. Udover det gennemgående stisystem er disse zoner ikke formelt sammenhængende, hvilket i nogen grad får parken til at virke usammenhængende.

Fodboldbaner

De fire fodboldbaner placeres langs med jordvolden, hvilket frigør lidt af parkens bredde til andre programmer, men trækker samtidig de aktivitetstunge sportsfaciliteter relativt langt ind i parken. Klubhuset udnytter koteringsen og placeres ind i landskabet, så taget bliver tribune for den mulige kunstgræsbane, hvilket vurderes at være en god måde også at kunne bruge klubhuset på. Der er i basisparkens terrænmodellering ikke taget højde for, at boldbane nr. 5 og 6 kan anlægges. De to baner foreslås placeret ved parkens sydlige kant, og anlæggelsen af disse vil medføre en markant ændring i bakkelandskabet mod syd, samt ankomstsituationen fra sydvest, hvilket vægtes negativt.

Udvikling over tid

Forslaget redegør for, hvordan parken skal udvikles over tid. Det er dog svært at vurdere i hvilken grad Tommeliseruten reelt vil kunne udvikles over tid sammen med resten af parken. De syv elementer på Tommeliseruten fremstår som så stærke designgreb, at det er svært at forestille sig andre indslag i parken af en anden karakter, hvilket udfordrer Tommeliserutens bidrag til en robust udvikling over tid, og herunder om det giver plads til ønsket om en fortsat inddragelse af københavnere, hvilket vægtes negativt.

Pleje, drift og realiserbarhed

Generelt beskriver forslaget overbevisende i tekst, illustration og på kort hvordan og hvor parken foreslås

Visualisering, Fugleperspektiv

Visualisering, Sommerfugledalen

plejet og driftet bl.a. med græsning af kvæg eller heste, og det fremgår ligeledes af anlægsoverslaget, at der er afsat økonomi til hegning af dyrene, hvilket vægtes positivt. Det vægtes dog negativt, at det ikke også på vedligeholdskortet tydeligt fremgår hvor hegning, og dermed græsning, er en forudsætning for at nå i mål med de angivne naturtyper i parken, hvilket gør det svært at vurdere omfanget af driften koblet til parkens arealer. Der er ligeledes tvivl om driftsvenligheden på enkeltelementer, så som specialdesignede elementer på Tommeliseruten.

Overordnet set vurderes forslaget at være realiserbart, og der er afsat økonomi til, at langt størstedelen af parkens hovedattraktion, Tommeliseruten, allerede kan anlægges i basisparken. Dog synes enkelte af elementerne på Tommeliseruten meget lavt prissat og særligt Muldvarpehullet, virker urealistisk lavt prissat. Bygningerne vurderes ligeledes lavt prissat, hvilket vægtes negativt.

Opsummering

Samlet set er det bedømmelsesudvalgets vurdering, at forslaget på tilfredsstillende vis har besvaret opgaven, og har bidraget positivt til diskussionen om hvad fremtidens park i København skal være. Særligt har Tommeliseruten været et interessant indspark til definitionen af rekreative destinationer i parkens rum. Forslaget har endvidere udmærket sig ved at vise hvordan hele parken kan aktiveres ved en decentralisering af destinationer, cykelparkering og stisystemer, samt en fornuftig anknytning til både kommende metrostation og vej. Kvækkestien fremhæves som et stærkt og poetisk design, der viser en ny måde at opleve naturen og tudsen.

Det er blandt andet det manglende fokus på udvikling over tid der vurderes som en udfordring. Tommeliseruten står i store træk færdig allerede i basisparken,

Visualisering, Tommelises Have

hvilket er positivt i forhold til at etablere en destination. Men Tommeliserutens stærke, æstetiske designgreb vurderes at være vanskeligt at tænke ind i en udvikling over tid, hvor inddragelse og samskabelse kan påvirke ruten. Det vurderes også at kapaciteten af de individuelle nedslag på ruten, er relativt begrænset i forhold til attraktionsværdien i det spektakulære oplevelsesunivers der foreslås. Derudover er der flere dele af forslaget, der er svagt beskrevet, her kan Muldvarpehullet nævnes. Vandet og den vestvendte kyst aktiveres først for alvor i tillægsparken, denne prioritering vurderes som en misset mulighed for at give en stor ny kvalitet til København fra starten.

BEDØMMELSESDVALGETS KONKLUDERENDE BEMÆRKNINGER PÅ BAGGRUND AF UDBUDSKRITERIERNE

Viser på overbevisende måde et visionært forslag til udformning af Ny park i Nordhavn gennem et helhedsgreb, som tager udgangspunkt i de fire gennemgående temaer, som er beskrevet i konkurrenceprogrammet: Udvikling over tid, Parkens særlige egenart og formål, Vild natur og biodiversitet samt Idræt, friluftsliv, leg og bevægelse

Det vægtes positivt, at forslaget med Tommeliseruten giver et spektakulært bud på en ny iscenesættelse af naturoplevelser i København. Bedømmelsesudvalget vurderer dog, at helhedsgrebet ikke er overbevisende, da det ikke fuldt forløser stedets potentiale. Dels da adgangen til vandet i særligt basisparken er meget begrænset og dels da der er tvivl om, hvorvidt parkens oplevelsesmæssige faciliteter rummer for lille en kapacitet, set i forhold til at parken forventes både at være en regional og en lokal park, med mange besøgende. Særligt de enkelte elementers kapacitet i Tommeliseruten vurderes for lille, hvilket vægtes negativt.

Visualisering, Åkandemolen

Viser et overbevisende bud på besvarelsen af både delopgave 1 og 2

Bedømmelsesudvalget vurderer ikke at prioriteringen mellem delopgave 1 og 2 er optimal og overbevisende i forhold til at udnytte stedets potentiale fra starten. Det vægtes dog positivt at Tommeliseruten prioriteres i delopgave 1, mens særligt prioriteringen af kun at anlægge ét punkt, hvor man kan få direkte adgang til vandet i delopgave 1, ikke vurderes at forløse parkens potentiale som en marin park, hvilket vægtes meget negativt.

Viser på overbevisende måde, hvordan de 8 fokusområder kan håndteres i et samlet helhedsgreb for parkens udvikling

Det vægtes positivt, at forslaget i helhedsgrebet viser velovervejede aspekter af alle 8 fokusområder, særligt forholdet mellem menneskets færden og den grøn-brogede tudses levesteder er godt løst. Det vurderes dog ikke, at forslaget løfter parkens fulde potentiale i forbindelse med alle 8 fokusområder. Særligt den manglende adgang til vandet synes uforløst, sammen med de begrænsede udviklingsmuligheder over tid – herunder den fortsatte inddragelse af københavnere, hvilket vægtes negativt.

Formidler konkurrenceforslaget klart og tydeligt

Det vægtes positivt, at forslaget generelt formidler hovedidéen og stinettet meget fint og tydeligt, hvor særligt Tommeliseruten formidles tydeligt og flot både

illustrativt og i tekst. Det vægtes dog negativt, at parkens øvrige dele fremstår mere vagt formidlede. Her kan Muldvarpehullet nævnes, en tunnel som alene er beskrevet som "ramped earth".

På overbevisende måde omsætter mål og krav fra programmet til sammenhængende robuste løsninger af høj (landskabs)arkitektonisk, oplevelsesmæssig og teknisk kvalitet

Det vurderes ikke at forslagens løsninger, trods enkeltelementer af høj kvalitet, leverer den mest robuste løsning for parken, hvilket vægtes negativt. Særligt vurderes parkens kapacitet i relation til adgang til Øresund samt elementerne i Tommeliseruten ikke at være tilstrækkelige, hvilket vægtes negativt.

At forslaget er teknisk og økonomisk realiserbart, herunder at anlægsoverslaget er realistisk og retvisende

Det vægtes positivt at forslaget overordnet set vurderes både teknisk og økonomisk realiserbart, ligesom anlægsoverslaget generelt vurderes at være realistisk og retvisende, dog med få, men væsentlige undtagelser. Det gælder at bygninger samt enkelte oplevelselementer såsom Muldvarpehullet, vurderes lavt prissat, hvilket vægtes negativt. Det vægtes ligeledes negativt at den tekniske realiserbarhed af Muldvarpehullet, i form af "ramped earth" ikke er overbevisende.

Visualisering, Fugleperspektiv

At forslaget er teknisk og økonomisk realiserbart i anlæg og drift

Forslaget vurderes overordnet at være teknisk og økonomisk realiserbart i anlæg og drift. Dog er der tvivl om driftsvenligheden på enkeltelementer, så som specialdesignede elementer på Tømmeliseruten. Forslaget beskriver dog overbevisende i tekst, illustration og på kort hvordan og hvor parken foreslås plejet og driftet, bl.a. med græsning af kvæg eller heste og det fremgår ligeledes af anlægsoverslaget at der er afsat økonomi til hegning af dyrene, hvilket vægtes positivt. Det vægtes dog negativt, at det ikke også på vedligeholdskortet tydeligt fremgår hvor hegning, og dermed græsning, er en forudsætning for at nå i mål med de angivne naturtyper i parken, hvilket gør det svært at vurdere omfanget af driften koblet til parkens arealer.

Samlet set er det bedømmelsesudvalgets vurdering, at forslaget er tilfredsstillende.

Point: 6

Københavns Klint

På tværs af land og vand

Henning Larsen (totalrådgiver)

Rambøll (underrådgiver)

Mareld (underrådgiver)

Arki_lab (underrådgiver)

Mast (underrådgiver)

Vestergård Kultur (underrådgiver)

BEDØMMELSESDVALGETS TVÆRGÅENDE HELHEDSVURDERING AF FORSLAGET

Københavns Klint

Som titlen antyder, skaber forslaget en ny kunstigt skabt klint, der som en markant terrænform danner en klar rygrad gennem hele parken. Det er et meget stærkt landskabeligt greb og en tydelig vision for området. Klintens form skaber ligeledes en kulturel reference til de klassiske danske kystlandskaber, som de blandt andet er skildret i kunsten.

Klinten danner den bærende fortælling, som hele forslaget struktureres omkring. Det er derfor et forpligtende greb, der forventes at kunne adressere konkurrencens forskellige ønsker og udfordringer. Klintens opdeling og form anvendes som et stærkt aktiv i flere sammenhænge, men fungerer samtidig også som en barriere, der kan begrænse sammenhænge og oplevelser.

Det nye klintlandskab er organiseret i et foranliggende lavlandslandskab med vådområder og et højere beliggende plateau, hvor områdets primære aktiviteter samles. Kystlinjen og stensætningen bevares på hovedparten af kyststrækningen, mens den yderste spids omformes, hvor kystlinjen trækkes tilbage for at skabe

et mere dynamisk forløb. Her etableres en fagleø, der på smuk vis spiller sammen med klintens formgivning, sammen med en række mindre nedslag langs kysten i basisparken med et mindre havnebad og enkelte andre muligheder for at komme ned til vandet.

Fra lavlandet, hvor klintens dramatiske former opleves bedst, bliver det primært den grøn-brogede tudses landskab, der med den lavtliggende placering får en væsentlig del af områdets visuelle og fysiske adgang til havet, hvilket vurderes uhensigtsmæssigt, da det begrænser den menneskelige adgang og tilgængelighed. Dette landskab kan dog tilgås via smalle stier, der nænsomt skærer sig gennem naturreservatet og leder ud til oplevelsesbrygger, hvorfra der er adgang til vandet, dog sker det særligt i basisparken kun i få punkter.

Generelt opleves det som en uhensigtsmæssig prioritering at skabe et så markant og smukt landskabsgreb, der samtidig ikke vil være særligt synligt fra parkens mest benyttede områder. Derudover synes lavlandets natur sårbart over for et højt brugstryk, da vandkanten ikke i højere grad er indrettet til ophold. Dette gør forslaget ekstra følsomt over for den store efterspørgsel på rekreativ adgang til vandet, som forventes i området.

Klinten & kysten
Og invitationerne på tværs

Lavlandet
På naturens og tudsens præmisser

Aktivering
Nedslag, destinationer og menneskelig aktivitet

Diagram, Hovedgreb

Situationsplan, Basisparken

Natur og den grøn-brogede tudse

Forslaget arbejder primært med de rene naturområder og levesteder for den grøn-brogede tudse neden for klinten, i 'Lavlandet'. Området rummer fine vådområder og biotoper, og forbindes direkte til Nordhavnsstippen, hvilket understøtter fri bevægelse af insekter og grøn-brogede tudser gennem hele Nordhavnsparken, hvilket er positivt.

Generelt er der skabt en god sameksistens mellem mennesker og tudserne, i form af et omfangsrigt stisystem, der er anlagt på tudsens præmisser. Det vækker dog bekymring, at den begrænsede adgang til Øresund i den nordlige del af parken – særligt i basisparken – kan påvirke vådområdet negativt, i form af at besøgende slår sig ned i området og benytter til ophold og anden færden, der ikke er foreneligt med den grøn-brogede tudse. Forholdene forbedres i tillægsparken med en boardwalk, men det er tvivlsomt om den i tilstrækkelig grad, rummer tilstrækkeligt med opholdsmuligheder til, at tudsens areal friholdes.

Et andet væsentligt element i forslaget er fugleøen, som et habitat for fugle, der "fredes" for den menneskelige færden. Fugleøen adskilles fra parken med en lagune, der umiddelbart vurderes at have en størrelse og dybde, der hindrer parkens besøgende i at svømme over til øen, hvilket er positivt. Der er dog tvivl om hvorvidt eksempelvis roere og lignende også kan holdes væk.

Destinationer og faciliteter

I basisparken anlægges fugleøen, samt fire nedslag langs kystlinjen - blandt andet et mindre havnebad, som forventeligt bliver et stort trækplaster. Som rekreativt naturområde vil dette helt sikkert kunne fungere, men som en velbesøgt park med en lang kystlinje, vurderes havnebadet og de andre vandrelaterede oplevelser at have en relativ lille kapacitet i forhold til at kunne fungere som selvstændige destinationer, hvilket vægtes negativt. Først i tillægsparken er der en boardwalk med en lidt større kapacitet, og som vurderes at blive en væsentlig destination i parken. Men da den også anses som et bevægelses- og opholdsrum, er det tvivlsomt,

om den kan bære trykket fra en fuldt udbygget bydel i Nordhavn.

Ankomstforhold og forbindelser

I forslaget etableres der en tydelig ankomstplads i den østlige del af parken og det er her, man samler områdets forskelligt byggede programmer, hvilket skaber en tydelig vægtning af ankomsten fra øst. Det er positivt, at det også er muligt at ankomme fra vest, over Nordhavnstippen fra den kommende metrostation. Denne ankomst prioriteres dog væsentlig lavere, og det er derfor tvivlsomt, om ankomsten kan rumme alle de besøgende, der forventes at ankomme hér.

Klubhus, formidlingscenter og andre byggede funktioner samles i et stærkt cirkelslag ved ankomstpladsen. Hensigten er at skabe et mødested, der samler de forskellige brugere af området, hvilket vægtes positivt. De foreslåede bygninger vurderes dog at lukke sig om sig selv, og prioriterer primært ankomst fra parkering og vejen mod øst og i ringere grad den foreslåede fodgængerankomst mod vest.

Nær klintens højeste punkt, samles parkens stinet i et centralt møde- og udgangspunkt. Generelt er stisystemet tæt vævet ind i parken, men fremstår dog ikke fuldt integreret i landskabets nye terrænformer og der er kun få steder, man kan komme på tværs af selve klinten. Flere steder virker stier og landskabsformer derfor som adskilte systemer, der ikke komplementerer hinanden optimalt og dermed ikke i tilstrækkelig grad under-

støtter de ønskede oplevelser for parkens kommende brugere. Dette får klinten til at fremstå mere som en barriere end et samlende element.

Fodboldbaner

Fire af fodboldbanerne er fint integreret i landskabet og i beplantningen, så de bliver en naturlig del af landskabet på toppen af klinten, hvilket vægtes positivt. Hvis der på sigt etableres to ekstra baner (bane 5 og 6), er disse placeret på en central del af klinten, hvilket vil kompromittere en del af projektets overordnede landskabsgreb, hvilket vægtes negativt.

Udvikling over tid

Forslaget illustrerer meget fint, hvordan parken kan udvikle sig over tid – og i etaper sammen med inddragelse af københavnernes – med og uden tillægsparken. Dette giver et meget klart billede af, hvad særligt basisparken i sig selv kan udvikle sig til, hvilket vægtes positivt.

Pleje, drift og realiserbarhed

Forslaget beskriver hvordan parken foreslås plejet og driftet, med græsning af kvæg, herunder hvor der skal hegnes og det fremgår ligeledes af anlægsoverslaget, at der er afsat økonomi til hegning af dyrene, hvilket vægtes positivt. Det vægtes dog negativt, at kvæghegningen enkelte steder placeres oppe på klinten, og det er en bekymring om der disse steder kan opstå problemer med jordtrykket og opstå fare for både de græssende dyr og mennesker.

Visualisering, Kystlandskab

Situationsplan, Tillægsparken

Forslaget vurderes overordnet set at være realiserbart, og det vægtes meget positivt, at teamet er bevidste om de risici, der kan ligge i forbindelse med udviklingen af parken – ikke mindst over tid, ved at allokere en pulje til uforudsete udgifter. Det vægtes dog negativt, at klintens tekniske holdbarhed i forhold til brugstryk fra mennesker ikke er overbevisende, samt at bygværker vurderes lavt prissat, og det samme er faciliteterne i forbindelse med kysten.

Opsummering

Samlet set er det bedømmelsesudvalgets vurdering, at forslaget på tilfredsstillende vis har besvaret opgaven og er kommet med et spektakulært og gribende bud på, hvordan en moderne park i Nordhavn kan se ud

med rod i den fælles historie. Klinten som ny landskabsform er et dragende motiv.

Alligevel finder bedømmelsesudvalget, at forslaget flere steder ikke hænger fuldt sammen, og at parkens robusthed særligt i forbindelse med et højt brugstryk, ikke er tilstrækkelig belyst. Herudover er kontakten til vandet, særligt i basisparken, ikke tilstrækkelig etableret, og kommer det først i fuldt omfang med tillægsparken.

Den samlede adgang med ankomstrotunden er et klart greb. Det vurderes dog at være fremmed for forslaget samlede greb, samt at vejen langs med parkeringspladsen og frem til ankomstpladsen, ikke er optimalt løst.

Visualisering, Udsigt

BEDØMMELSESDVALGETS KONKLUDERENDE BEMÆRKNINGER PÅ BAGGRUND AF DE ENKELTE EVALUERINGSKRITERIER

Et visionært forslag til udformning af Ny park i Nordhavn gennem et helhedsgreb, som tager udgangspunkt i de fire gennemgående temaer, som er beskrevet i konkurrenceprogrammet: Udvikling over tid, Parkens særlige egenart og formål, Vild natur og biodiversitet samt Idræt, friluftsliv, leg og bevægelse

Forslaget "København Klint" giver et stærkt og overbevisende bud på et nyt kulturskabt landskab, bygget på velkendte billeder, og som på fin vis besvarer de fire temaer. Det vægtes dog negativt, at grebet ikke i tilstrækkelig grad er sammenhængende, da parken deles i to – en del beliggende oven for klinten og en del beliggende nedenstående, og forslaget formår ikke at skabe en troværdig sammenhæng på tværs af klinten.

Viser et overbevisende bud på besvarelsen af både delopgave 1 og 2

Det vægtes negativt, at forslagens bud på besvarelsen af delopgave 1 og 2 ikke er overbevisende – særligt i prioriteringen af parkens indhold i henholdsvis delopgave 1 og 2 vurderes ikke at være optimal i forhold til parkens brug og i særdeleshed i relation til kysten og vandet.

Dette da væsentlige elementer ikke er indeholdt i basisparken. Dette gælder eksempelvis boardwalken langs og på tværs af kystlinjen som i høj grad bidrager til, at parkens potentiale som en marin park kan forløses, først er indeholdt i tillægsparken.

Viser hvordan de 8 fokusområder kan håndteres i et samlet helhedsgreb for parkens udvikling

Det vægtes positivt, at forslaget i helhedsgrebet viser velovervejede aspekter af alle 8 fokusområder. Særligt i forhold til parkens udvikling over tid, er forslaget overbevisende og illustrerer tydeligt hvordan parken kan udvikle sig uanset om den forbliver en basispark eller ej – og herunder også hvornår inddragelse af københavnernes anbefales. Det vurderes dog ikke at forslaget løfter parkens fulde potentiale i forbindelse med alle 8 fokusområder, hvor særligt den begrænsede adgang til vandet i basisparken og til dels også i tillægsparken er en svaghed, hvilket vægtes negativt.

Formidler konkurrenceforslaget klart og tydeligt

Forslaget er formidlet meget klart og tydeligt, hvilket vægtes positivt. Det vægtes dog negativt, at der savnes beskrivelser af hvordan parkens mere følsomme områder, eksempelvis Lavlandets vådområde, forventes brugt og udviklet med mange gæster.

Visualisering, Fodboldbaner

På overbevisende måde omsætter mål og krav fra programmet til sammenhængende robuste løsninger af høj (landskabs)arkitektonisk, oplevelsesmæssig og teknisk kvalitet

Det vurderes ikke, at forslagens samlede løsninger, trods et indledende klart og konceptuelt greb, leverer den mest robuste løsning for parken, hvilket vægtes negativt. Særligt vurderes parkens brugskapacitet i relation til adgangen til vandet at være sårbar, da det vurderes at kunne påvirke den grøn-brogede tudses anlagte levested negativt.

At forslaget er teknisk og økonomisk realiserbart, herunder at anlægsoverslaget er realistisk og retvisende

Det vægtes positivt, at forslaget overordnet set vurderes både teknisk og økonomisk realiserbart, ligesom anlægsoverslaget generelt vurderes at være realistisk og retvisende. Det vægtes meget positivt, at teamet er bevidst om de risici der kan ligge i forbindelse med udviklingen af parken – ikke mindst over tid, ved at allokere en særlig pulje til uforudsete udgifter. Det vægtes dog negativt, at bygværker vurderes lavt prissat, og det samme gør faciliteterne i forbindelse med kysten.

At forslaget er teknisk og økonomisk realiserbart i anlæg og drift

Forslaget vurderes at være teknisk og økonomisk realiserbart i anlæg og drift. Forslaget beskriver hvordan parken foreslås plejet og driftet, bl.a. med græsning af kvæg og det fremgår ligeledes af anlægsoverslaget, at der er afsat økonomi til hegning af dyrene, hvilket vægtes positivt. Det vægtes dog negativt, at kvæghegningen enkelte steder placeres oppe på klinten, og det er en bekymring om der kan opstå problemer med jordtryk og disse steder opstå fare for både de græssende dyr og mennesker.

Samlet set er det bedømmelsesudvalgets vurdering, at forslaget er tilfredsstillende.

Point: 6

NaturPark Nordhavn

LYTT Architecture (totalrådgiver)

Niras (underrådgiver)

Bjørbeek & Lindheim (underrådgiver)

Volcano (underrådgiver)

Reiulf Ramstad Arkitekter (underrådgiver)

BEDØMMELSESDVALGETS TVÆRGÅENDE HELHEDSVURDERING AF FORSLAGET

NaturPark Nordhavn

NaturPark Nordhavn tager udgangspunkt i ønsket om at skabe en ny naturramme for menneskers oplevelser i den nye park på spidsen af Nordhavn. Forslaget griber opgaven ambitiøst an, ved at naturen og den grøn-brogede tudses landskab får de mest optimale forudsætninger - også selvom det kan skabe udfordringer for de besøgende.

Forslagets overordnede greb er at skabe to nye "indhak" i stensætningen, som også angiver opdelingen imellem 'det vilde' og 'det stille'. Det første indhak skaber rammen om en ny naturstrand, mens det andet danner en fugleø - et isoleret reservat uden menneskelig adgang, adskilt fra fastlandet af en smal vandbræmme. Det bagvedliggende terræn modelleres til et nyt naturlignende, knudret kystlandskab, hvor den karakteristiske bakketop bevares og bliver til 'Stubben'. Stubben fungerer som en naturlig adskillelse mellem parkens mest publikumsvenlige del og det bagvedliggende vådområde. Den skaber en mere afsondret og eksklusiv del af parken, hvor færden foregår på naturens præmisser. Dog rummer 'den vilde del' af parken en række nye naturområder inden for et relativt lille areal, hvilket får området til at fremstå en smule klemt.

Den nye kystkant og terrænets formgivning fremstår generelt som et gennemarbejdet og stedsspecifikt bud på en omformning af den eksisterende kystsikringslinje. Skala og proportioner matcher de øvrige områder i Nordhavn og forankrer projektet i sin kontekst, hvilket vægtes meget positivt.

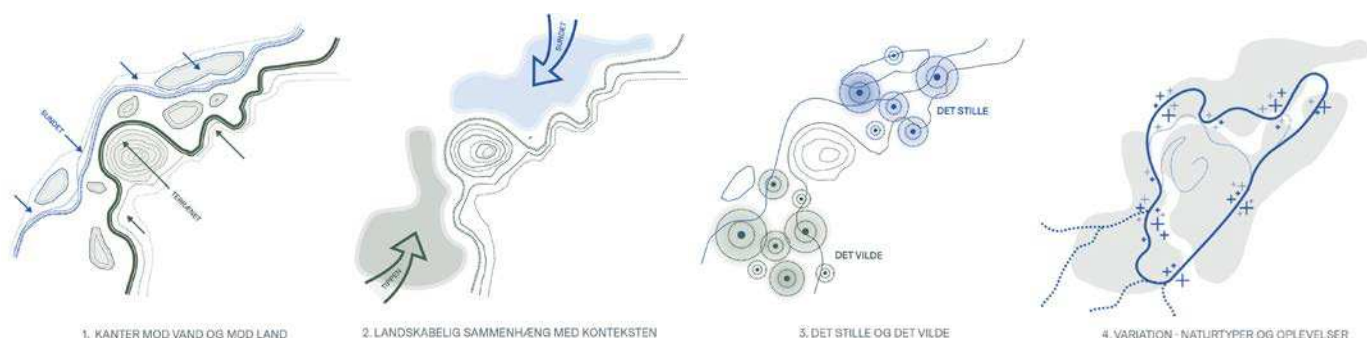
Natur og grøn-broget tudse

Forslaget er meget ambitiøst i forhold til at skabe en

ny og selvforvaltende natur. Der er fint og troværdigt redegjort for, hvordan naturen forventes at udvikle sig i området, hvilket vægtes positivt. Det er også positivt, at forslaget fremstår særligt stærkt i sin evne til at understøtte både dyreliv - og i særdeleshed fuglelivet i fremtiden. Dette gælder også for den grøn-brogede tudse, hvis levesteder i form af vådområder, men i særdeleshed med den gennemgående tudsesti - en stenpassage, der forbinder alle egnede levesteder på tværs af parken. Desværre er nogle af de foreslåede løsninger ikke overbevisende i forhold til at de vil kunne beskytte naturen tilstrækkeligt mod det forventede besøgstyk. Eksempelvis vil det i sommerhalvåret være vanskeligt at holde fugleøen fri for besøgende, da man næsten vil kunne vade derud i gummistøvler. Ligeledes fremstår den nordlige vilde del af parken, med de lette boardwalks som eneste adgangsstier, som et usikkert greb i forhold til det centrale stилоop, da det vil kræve betydelige driftsressourcer at vedligeholde disse boardwalks og sikre deres tilgængelighed. Derudover rummer forslaget relativt få egentlige opholdsarealer for de forventede fremtidige brugere, til trods for den store badestrand mod syd. Selv om intentionerne er gode, er der derfor tvivl om hvorvidt den ønskede prioritering af natur kan opnås i praksis, når de besøgende først indtager parken, hvilket vægtes negativt.

Destinationer og faciliteter

Forslaget arbejder på fin vis med at flytte en stor del af opholdsfaciliteterne ud i vandet, i form af en stor isoleret ø kaldet 'Tappen', med et havnebad/rockpool, som også vurderes at blive en af parkens hoveddestinationer. Det vægtes ligeledes positivt, at Tappen bidrager til at fordele aktivitetszonerne og aktiverer vandet. Omvendt er det ærgerligt, at den samtidig placeres på et sted, der i nogen grad skærmer for den ellers fine udsigt til Øresund fra stranden.

Diagram, Hovedgreb

Visualisering, Fugleperspektiv, Tillægsparken

Generelt rummer forslaget gode og høje ambitioner, både når det gælder rekreative oplevelser, programmer og rendyrket natur i form af fugleøen, stranden, et havnebad/rockpool, en fodboldhøjslette og i tillægsparken også den maritime landsby. Men som med 'den vilde del' (vådområde og naturen), vægtes det negativt, at forslagets ambitioner og stærke præferencer generelt resulterer i en konkurrence om plads mellem natur og mennesker, i stedet for at skabe en vellykket sameksistens mellem rekreation, aktivitet og vild natur, hvilket vægtes negativt.

Ankomstforhold og forbindelser

Forslaget arbejder med to ankomster – én ankomst for dem der kommer i bil mod øst og én ankomst mod vest, der kobler sig på den kommende metrostation gennem Nordhavnstippen, for de bløde trafikanter. Den vestlige ankomst ligger nær stranden og Tappen og understøttes på fin vis af en velkomstpavillon i basisparken, som i tillægsparken udvides til en maritim landsby med mulighed for en mere alsidig programmering. Det vægtes positivt, at såvel ankomst som de rekreative programmer vender sig mod det forventelige flow fra metrostationen. Omvendt vurderes det, at en fuldt programmeret maritim landsby kan udfordre besøgstrafikken gennem naturen i Nordhavnstippen, i en sådan grad at naturen dér kan tage skade, hvilket vægtes negativt.

Det er uklart, om det er bevist valgt, at klubhuset til fodboldbanerne i tillægsparken kommer til at fremstå som en barriere mellem den østlige ankomst med parkeringsarealet og parken. Det vægtes negativt, at den

østlige ankomst af den årsag kommer til at virke uforløst og får karakter af en bagindgang.

Fodboldbaner

Forslaget placerer og anvender tre af fodboldbanerne som en samlet, lysåben slette, hvilket skaber en interessant kontrast til det ellers mere knudrede landskab, der ellers kendetegner forslagets landskabelige greb, hvilket vægtes positivt. Det vægtes ligeledes positivt, at forslaget er bevidst om, at den fjerde fodboldbane, som vil kunne omdannes til kunstgræs, har en anden karakter end græsbanerne. Denne bane placeres længst mod syd, nær klubhuset og hvor lysforurening fra banebelysning er til mindst gene for naturen.

Der er i basisparkens terrænmodellering ikke taget højde for, at boldbane nr. 5 og 6 kan anlægges. De to baner foreslås placeret syd for banerne på højsletten, og anlæggelsen af disse vil medføre en markant ændring i landskabet mod syd, og vil endvidere presse den maritime landsby, hvilket vægtes negativt.

Udvikling over tid

Forslaget berører kun i meget overordnet grad, hvordan parken kan udvikles over tid. Her ses den fremtidige udvikling med udgangspunkt i naturens udvikling. Forslaget rummer opmærksomhed på, at den først forestående inddragelse af københavnernes, ikke må ende ud i faciliteter, der kan fastlåse parken i forhold til fremtidige tilpasningsmuligheder. Det vægtes negativt, at der savnes nogle realistiske bud på, hvordan teamet ser hvordan en reel udvikling af parken kan være – eller en proces herfor. Både hvad angår udviklingen af na-

turen, hvor parkens robusthed over fremtidige tilpasninger illustreres og i forhold til fremtidige besøgsfaciliteter, uden at der ligger en bagvedliggende bekymring om fastlåsning af udviklingsmulighederne.

Pleje, drift og realiserbarhed

Forslaget beskriver hvordan parken foreslås plejet og driftet, bl.a. med græsning af kvæg. Det fremgår dog ikke af anlægsoverslaget, at der er afsat økonomi til hegning af dyrene, hvilket vægtes negativt. Det vægtes ligeledes negativt, at kvæghegningen også omfatter Stubben, da der er en bekymring om der kan opstå problemer med jordtrykket og opstå fare for både de græssende dyr og mennesker.

For at sikre en robust beplantning af parken, arbejder forslaget med et aboret, der etableres så snart depontiet ophører, med udplantning af de træarter, der senere skal plantes i parken, for at gøre dem robuste og modstandsdygtige over for det parkens miljø, hvilket vægtes positivt.

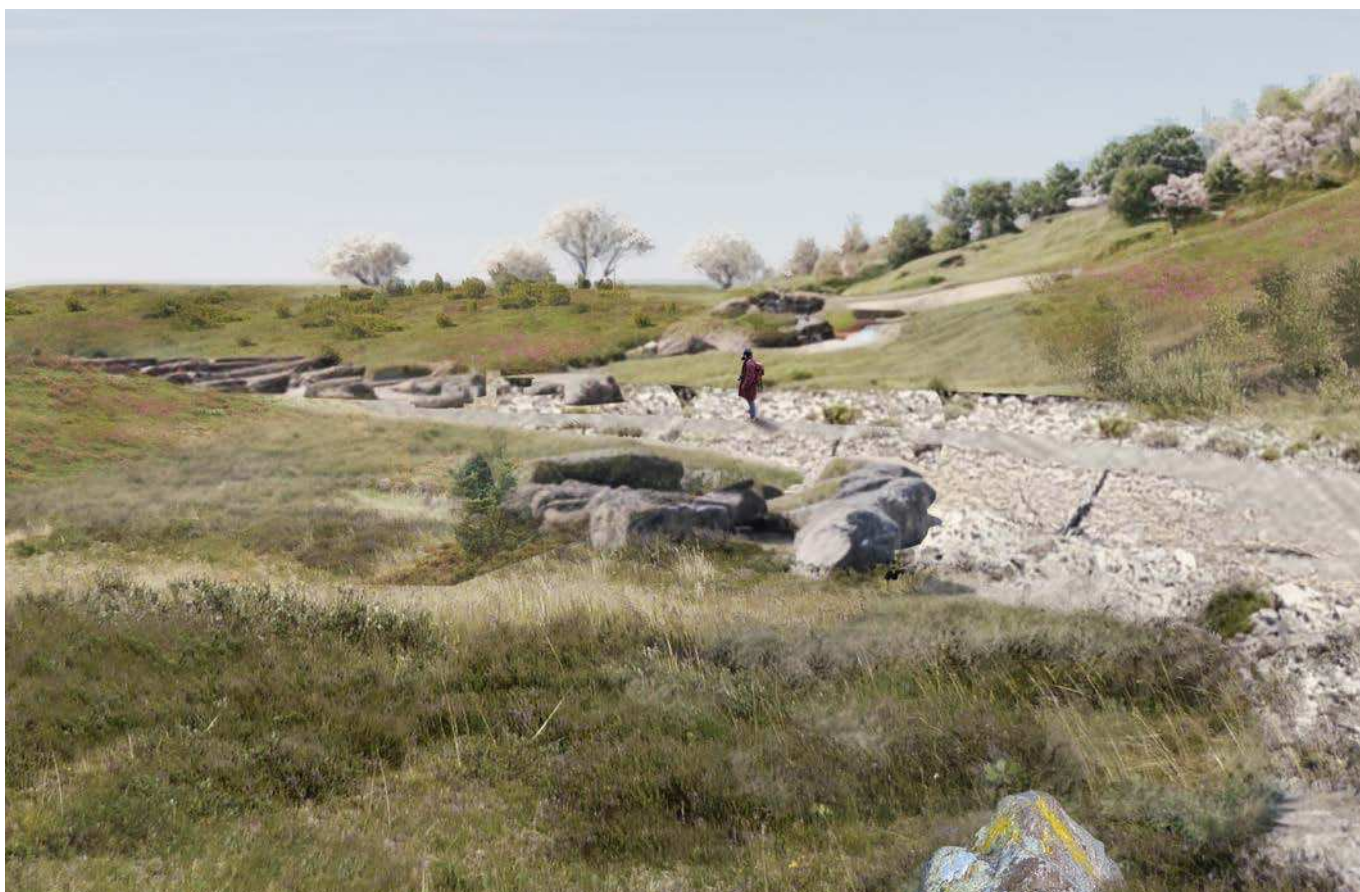
Forslaget vurderes overordnet set at være realiserbart. Særligt bygværkerne vurderes at være realistisk prissat, hvilket vægtes positivt. Omvendt er der i anlægsoverslaget afsat et relativt lille beløb til anlæggelse af natur, og det sår tvivl om hvor vidt naturarealerne kan anlægges i den ønskede og prioriterede grad, som forslaget bygger på, hvilket vægtes negativt.

Opsummering

Samlet set er det bedømmelsesudvalgets vurdering, at forslaget på tilfredsstillende vis har besvaret opgaven, og har bidraget til at forstå konsekvensen af, at ville forløse alle ambitioner fra konkurrenceprogrammet som enkeltelementer. Der er store kvaliteter i mange af delementerne, men det vurderes ikke, at forslaget lykkes med at åbne op for potentialet i at få de forskellige programmer til at sameksistere. Ambitionerne for både strand, rockpool og fugleø har hver for sig bidraget positivt til diskussion af mulighedslandskabet i Ny park i Nordhavn. På samme måde har teamet forholdt sig seriøst til ankomsten fra vest i deres formgivning. Sidst men ikke mindst ser bedømmelsesudvalget et spændende aspekt i den maritime landsby, som en fysisk platform for kommende brugeres og foreningers behov for at indtage parken.

Det vurderes dog i sidste ende ikke at have været hensigtsmæssigt at allokere det store areal til fugleø og vådområder. Fra et naturperspektiv er bedømmelsesudvalget ikke overbevist om, at man faktisk ville kunne friholde øen for badegæster, roere og andre nysgerrige mennesker. Samtidigt virker det som et stort område at gøre utilgængeligt for de fleste besøgende i parken, når det ikke har været et specifikt krav at etablere en fugleø.

Der savnes, at tilbudsgiver ikke i tegningsmaterialet har vægtet at illustrere og undersøge koblingen til de kommende omkringliggende bykvarterer bedre.

Visualisering, Landskab

Visualisering, Fuglekig

På overbevisende måde omsætter mål og krav fra programmet til sammenhængende robuste løsninger af høj (landskabs)arkitektonisk, oplevelsesmæssig og teknisk kvalitet

Det vægtes negativt, at forslaget ambition om at tage hånd om de enkelte mål og krav for programmet er endt med at påvirke sammenhængskraften og robustheden af de ellers individuelt fint løste arkitektoniske greb.

At forslaget er teknisk og økonomisk realiserbart, herunder at anlægsoverslaget er realistisk og retvisende

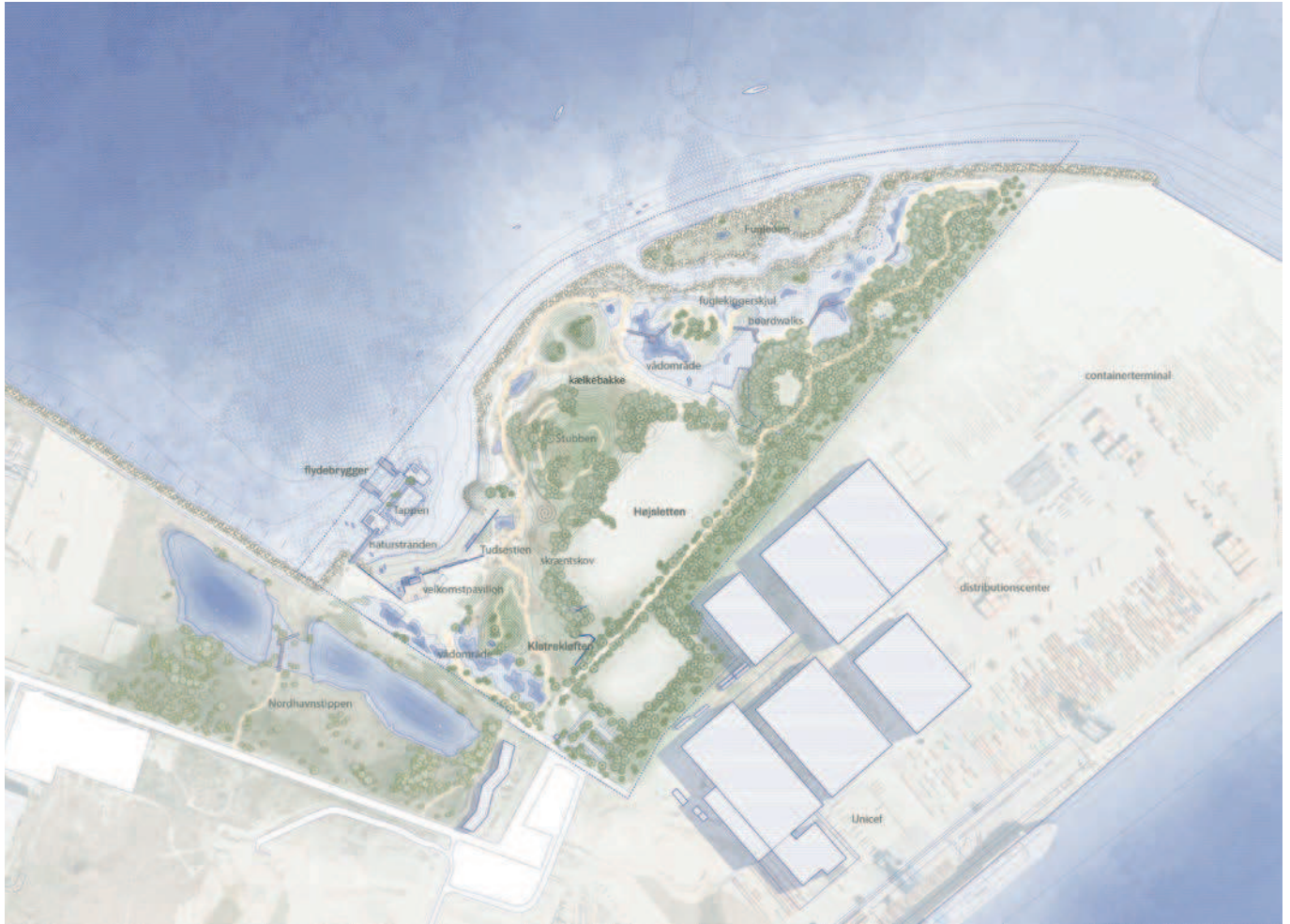
Det vægtes positivt, at forslaget overordnet set vurderes både teknisk og økonomisk realiserbart, ligesom anlægsoverslaget generelt vurderes at være realistisk og retvisende. Særligt bygværkerne vurderes at være realistisk prissat, hvilket vægtes positivt. Omvendt er der i anlægsoverslaget afsat et relativt lille beløb til anlæggelse af natur, og det står tvivl om hvor vidt naturarealerne kan anlægges i den ønskede grad, hvilket vægtes negativt.

At forslaget er teknisk og økonomisk realiserbart i anlæg og drift

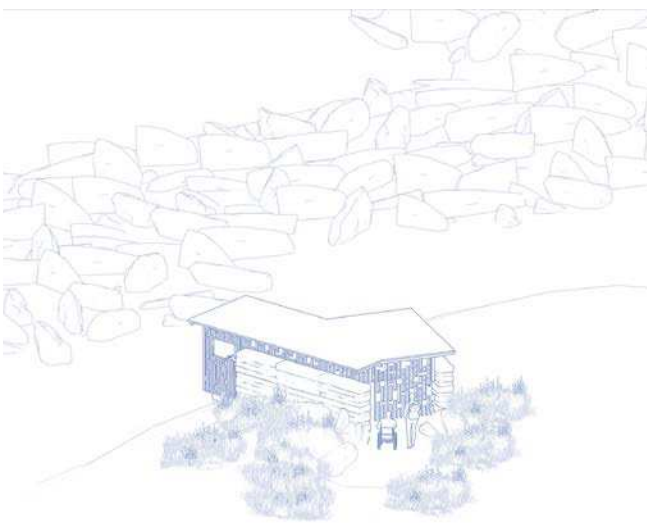
Forslaget vurderes at være teknisk og økonomisk realiserbart i anlæg og drift. Forslaget beskriver hvordan parken foreslås plejet og driftet, bl.a. med græsning af kvæg. Det fremgår dog ikke af anlægsoverslaget, at der er afsat økonomi til hegning af dyrene, hvilket vægtes negativt. Det vægtes ligeledes negativt, at kvæghegningen også omfatter Stubben, da der er en bekymring om der kan opstå problemer med jordtrykket og opstå fare for både de græssende dyr og mennesker.

Samlet set er det bedømmelsesudvalgets vurdering, at forslaget er tilfredsstillende.

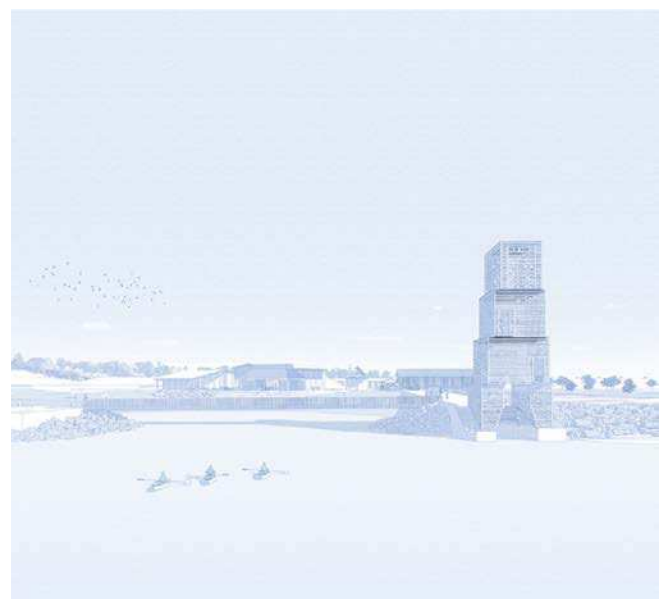
Point: 6

Situationsplan, Basisparken

Illustration, Fugleskjul

Illustration, Den maritime landsby

Nordør

Ny park hvor Nordhavn og Øresund mødes

SLA (totalrådgiver)
Kerstin Bergendal (underrådgiver)
Vita Ingeniører (underrådgiver)
Pihlmann architects (underrådgiver)
Urban Agency (underrådgiver)
Aaen Engineering (underrådgiver)
Aiming spaces (underrådgiver)
Holbart (underrådgiver)
Buro Happold (underrådgiver)

BEDØMMELSESDVALGETS TVÆRGÅENDE HELHEDSVURDERING AF FORSLAGET

Nordør

Nordør er et stærkt navn med associationer til Dragør og Helsingør. "Ør" betyder "en lav sandet eller gruset strandbred" og det er netop en af hovedleverancerne i forslaget.

Forslaget tager udgangspunkt i en analyse af kystlinjen mod Øresund, hvor parken indskrives sig i rækken af andre naturlige og menneskeskabte fremspring. Forslagets analyse formår på overbevisende vis at indfange konteksten og placerer forslaget i relation til både den bredere bydelskontekst og de nære omgivelser. Forsla-

get formidler således på fineste vis, hvordan det med afsæt i det eksisterende kan bygge videre på områdets kvaliteter og udvikle en stedsspecifik kyst-naturpark med en stærk identitet.

Overordnet opdeles parken i fem zoner, hvor Stubben bliver det centrale omdrejningspunkt, der både forbinder zonerne og fungerer som et landskabeligt monument for parken og understøttes af en række brygger og nedslag, der muliggør ny kontakt til vandet og understreger landskabelige kvaliteter. Nedenfor Stubben ligger Øret, som danner en ny, centralt placeret opholdsstrand, smukt iscenesat med to mindre opholdsøer, man kan svømme eller vade ud til fra stranden.

Situationsplan, Tillægsparken

Visualisering, fugleperspektiv, Tillægsparken

Forslaget har en meget overbevisende tilgang til at arbejde med bæredygtighed og formidling af dette, gennem eksemplariske principper og hvor diagrammer tydeliggør teamets fokus og målsætning.

Natur og den grøn-brogede tudse

Et af forslaget's vigtigste greb er, at Nordhavnstippen vokser ind i parkens sydligste del af parken og danner en stor, sammenhængende grøn spredningskorridor for den grøn-brogede tudse. Denne afbrydes dog af den græsklædte Stubben, før den fortsætter mod nord, hvor det eksisterende 'Forlandet' bevares og styrkes med nye faciliteter, der gør det muligt for publikum at opleve den natur, der allerede har etableret sig i området, hvilket vægtes positivt. Herunder vægtes det også positivt, at tudsepassagen fra den grønne spredningskorridor og videre op gennem parken, er trukket væk fra kystlinjen, således at sameksistensen mellem tudsen og parkens brugere vurderes realistisk.

Destinationer og faciliteter

Forslaget rummer hele fire brygger i tillægsparken, der hver etablerer en ny relation til vandet. De første to brygger etableres i basisparken og anses for at være hoveddestinationer i basisparken. Det vurderes, at bryggerne sammen med stranden har kapacitet til at kunne rumme det forventede antal besøgende, hvilket vægtes positivt. Derudover etableres en række shelter og et fugletårn fordelt i landskabet. Langs den primære ankomstakse placeres formidlingscenteret klogt med to mulige lokationer, med toiletter samt mulighed for café.

Stubben, som definerer parkens højeste punkt, er modelleret, så den virker som en landskabelig destination, der både kan håndtere det stille øjeblik, så vel som den store midsummerfest, hvilket vægtes positivt.

Ankomstforhold og forbindelser

Parken bindes sammen af et overbevisende og robust stisystem, der skaber forbindelser mellem parkens mange potentielle aktiviteter. Stisystemet leder de besøgende både langs vandet og op på den bagvedliggende terrænryg, hvor skovbrynsbeklædte skråninger skaber en naturlig indramning af landskabet. Dog placeres hovedruterne langs parkens ydre perimetere. Dette skyldes til dels de store hegnede græsningsområder i den udvidede del af Nordhavnstippen samt i naturområdet i den nordlige del af parken. Dette synes ikke at fungere optimalt i forhold til muligheden for at bruge parken – særligt i basisparken, hvor der ikke er andre stier i den nordlige del af området, hvilket vægtes negativt.

Generelt set virker det dog som et realistisk greb, at hovedruterne udformes som slidstærke forbindelser i basisparken, som udbygges med et mere finmasket stisystem i tillægsparken, hvor særlige steder bevares og forstærkes gennem selektive, stedsspecifikke nedslag, eksempelvis gennem et fugleudkigstårn og shelterområder, hvilket vægtes positivt.

Forslaget forholder sig grundlæggende til konkurrenceprogrammets præmis om en østvendt indgang, men forvandler denne til en central del af parkens organi-

sering, hvilket vægtes positivt. Ankomstområdet er bearbejdet som en levende plads, der giver de besøgende et intuitivt overblik og mulighed for at fordele sig rundt til parkens primære områder. Pladsen skaber derfor en god og robust forbindelse mellem idrætslivet og friluftslivet og forventes at kunne generere en positiv synergi, der eksempelvis kan understøtte en caféfunktion på stedet.

Forslaget rummer ligeledes en sekundær, vestlig ankomst gennem Nordhavnstippen. Denne forløser dog ikke helt sit fulde potentiale og bliver en akilleshæl, da udvidelsen af Nordhavnstippen ind i parken, utydeliggør ankomsten til parken fra vest. Såvel udvidelsen samt oplægget til den primære ankomst fra øst besværliggør rejsen for bløde trafikanter og forvirrer, når man ankommer fra vest, hvor tyngden af de kommende gæster, der benytter sig af metroen, må forventes at komme fra.

Fodboldbaner

Forslaget placerer fire fodboldbaner i et sammenhængende, højere beliggende plateau, der er trukket tilbage i landskabet i den sydøstlige del af parken. Boldbanerne understøttes af klubhuset, der dog synes at være placeret relativt langt fra alle andre funktioner i parken – herunder parkeringsområdet. Dette gør mulige synergier med andre funktioner begrænsede, hvilket vægtes negativt.

Et af forslagets svageste punkter er placeringen af den femte og sjette fodboldbane. De foreslås placeret på

det areal, der disponeres som en udvidelse af Nordhavnstippen. Det kompromitterer ét af forslagets hovedgreb, og vægtes derfor meget negativt. Samtidig kompromitterer placeringen fodboldbanerne 5 og 6 kvaliteten af den grønne spredningskorridor, hvilket også vægtes negativt.

Udvikling over tid

Forslaget redegør på troværdig vis for en sandsynlig udviklingsproces for parken. Parkens design fremstår relativt stilfærdigt, men det demonstrerer alligevel en dyb forståelse for, at etableringen af et nyt, dynamisk naturområde, der kræver en langsigtet udviklingstilgang over tid, hvilket vægtes meget positivt. Det argumenterer stærkt for, at en betydelig del af både tid og budget bør afsættes til at studere og understøtte kystnaturens naturlige udvikling i området. På den måde står forslaget som et særdeles stærkt bud på, hvordan en veltilrettelagt proces kan realisere visionerne for både grøn-brogede tudser og mennesker. Det vægtes ligeledes positivt, at forslaget hviler i en erkendelse af, at der løbende vil være behov for justeringer af parken, efterhånden som man opnår større indsigt i områdets naturprocesser og brugernes adfærd.

Det vægtes derfor også positivt, at teamet lader en større andel af tillægsbudgettet stå åbent, hvilket giver plads til en brugerinddragelses- og udviklingsproces og sikrer, at både tid og budget er til rådighed for at imødekomme forskellige ønsker og behov i parkens videre udvikling.

Visualisering, udsigt ved Øret

Visualisering, udsigt

Pleje, drift og realiserbarhed

Forslaget beskriver generelt meget fint hvordan parken foreslås plejet og driftet, herunder også hvordan dette kan ændre sig over tid. Det er illustreret tydeligt, hvordan de forskelle zoner i parken foreslås plejet og driftet, hvilket vægtes positivt. En stor del af parken foreslås plejet gennem græsning af kvæg, og det fremgår ligeledes af anlægsoverslaget, at der er afsat økonomi til hegning af dyrene, hvilket vægtes positivt.

Forslaget vurderes overordnet set at være realiserbart. Det vægtes dog negativt, at enkelte af anlægsposterne synes at lægge beslag på en uforholdsvist stor del af budgettet, set i forhold til den værdi den givne post bringer parken, hvilket vægtes negativt. Det gælder fx Brygge A, hvor der sættes spørgsmålstegn ved om den viste form og placering er den eneste rigtige, eller om den samme oplevelsesværdi kan opnås gennem justeringer, som gør bryggen mindre omkostningstung. Derudover vurderes bygværker at være lavt prissat, hvilket vægtes negativt.

Opsummering

Samlet set er det bedømmelsesudvalgets vurdering, at forslaget på meget tilfredsstillende vis har besvaret opgaven og har leveret et solidt forslag, der på mange parametre kommer godt omkring visionerne for en ny park i Nordhavn. Særligt omkring bæredygtighed og fremtidige processer leverer forslaget et overbevisende bud på en fremtidig samlet park.

Grundlæggende et meget tilfredsstillende bud på en fremtidig parkindretning, med nogle ikoniske elementer. Særligt forslagets bearbejdning af tilslutningen mod syd, er dog ikke fuldt troværdigt i forhold til forventede fremtidige ankomster og sammenhængen med Nordhavnstippen, hvis alle seks fodboldbaner skal anlægges, ligesom den grundlæggende opdeling af parken ikke er fuldt forløst.

BEDØMMELSESDVALGETS KONKLUDERENDE BEMÆRKNINGER PÅ BAGGRUND AF DE ENKELTE EVALUERINGSKRITERIER

Et visionært forslag til udformning af Ny park i Nordhavn gennem et helhedsgreb, som tager udgangspunkt i de fire gennemgående temaer, som er beskrevet i konkurrenceprogrammet: Udvikling over tid, Parkens særlige egenart og formål, Vild natur og biodiversitet samt Idræt, friluftsliv, leg og bevægelse

Forslaget giver med visionen om et nyt kulturskabt Nordør, et overbevisende bud på en moderne fritids- og naturpark, med plads til både biodiversitet og et højt brugstryk samt den bevidste tilgang til udvikling over tid, hvilket vægtes positivt. Det vurderes dog samtidig at forslagets samlede opdeling af parken, ikke forløser stedets fulde potentiale. Dels da store dele af parkens nordlige område er indhegnet på grund af græssende kvæg, og som særligt i basisparken gør dette område mindre brugbart og svært tilgængeligt, og dels da par-

Visualisering, Brygge C

kens tilslutning til byen gennem udvidelse af Nordhavnstippen er sårbar over for de mange besøgende, der forventes at komme herfra, hvilket vægtes negativt.

Viser et overbevisende bud på besvarelsen af både delopgave 1 og 2

Bedømmelsesudvalget vurderer, at der er en god prioritering imellem basisparken og tillægsparken. Overordnet set skaber forslaget med basisparken et særdeles robust og overbevisende afsæt, hvor stisystemet, terrænmodellering og beplantningsstrategi tilsammen danner grundlaget for et realistisk park- og naturområde, som kan udvikles over tid og som tillægsparken kan bygge oven på, hvilket vægtes positivt.

Viser hvordan de 8 fokusområder kan håndteres i et samlet helhedsgreb for parkens udvikling

Det vægtes positivt, at forslaget i helhedsgrebet viser velovervejede aspekter af alle 8 fokusområder, særligt i forhold til hvordan der arbejdes med pleje og drift og tilpasning af denne over tid er overbevisende, og vurderes både at være velovervejet og realistisk.

Formidler konkurrenceforslaget klart og tydeligt

Forslaget er formidlet meget klart og tydeligt. Særligt står formidlingen af visioner for både fysikken og processen meget klart og derudover er forslagens

fremstilling i høj grad struktureret efter konkurrenceprogrammet hvor besvarelsen følger dets opbygning 1:1 med delopgaver og fokusområder. Dette er positivt, da dette tydeliggør kommunikationen af både styrker og svagheder i forslaget. Forslaget rummer dog også enkeltelementer, som bl.a. den smalle overgang langs med parkens hegnede del af Nordhavnstippen, som ikke er tilstrækkelig belyst til, at løsningen kan vurderes ordentligt.

På overbevisende måde omsætter mål og krav fra programmet til sammenhængende robuste løsninger af høj (landskabs)arkitektonisk, oplevelsesmæssig og teknisk kvalitet

Forslaget vurderes at levere løsninger af høj kvalitet, samt robuste og realistiske bud på udvikling af parken, for at forslaget kan nå sammenhængende i mål. Det rummer dog enkelte sårbare steder, hvor særligt i forbindelse med den udvidede del af Nordhavnstippen, der med anlæggelsen af boldbane 5 og 6 svækkes så meget, at den mister sin berettigelse, hvilket vægtes negativt.

At forslaget er teknisk og økonomisk realiserbart, herunder at anlægsoverslaget er realistisk og retvisende

Det vægtes positivt at forslaget overordnet set vurderes både teknisk og økonomisk realiserbart, ligesom anlægsoverslaget generelt vurderes at være realistisk

Visualisering, parkens ankomst

og retvisende. Det vægtes dog negativt, at enkelte af anlægsposterne synes at lægge beslag på en uforholdsvist stor del af budgettet, set i forhold til den værdi den givne post bringer parken, hvilket vægtes negativt. Det gælder fx Brygge A, hvor der sættes spørgsmålstegn ved, om den viste form og placering er den eneste rigtige, eller om den samme oplevelsesværdi kan opnås gennem justeringer, som gør bryggen mindre omkostningstung. Derudover vurderes bygværker at være lavt prissat, hvilket vægtes negativt.

At forslaget er teknisk og økonomisk realiserbart i anlæg og drift

Forslaget vurderes at være teknisk og økonomisk realiserbart i anlæg og drift. Forslaget beskriver generelt meget fint, hvordan parken foreslås plejet og driftet og herunder også hvordan dette kan ændre sig over tid, og det er illustreret tydeligt, hvordan de forskellige zoner i parken foreslås plejet og driftet, hvilket vægtes positivt. En stor del af parken foreslås plejet gennem græsning af kvæg og det fremgår ligeledes af anlægsoverslaget at der er afsat økonomi til hegning af dyrene, hvilket vægtes positivt.

Samlet set er det bedømmelsesudvalgets vurdering, at forslaget er meget tilfredsstillende.

Point: 7

Anbefalinger til videre bearbejdning

Bedømmelsesudvalgets anbefalinger til den videre bearbejdning af forslaget:

- Forslaget indebærer en udvidelse og indhegning af området "Tippen". Dette bør revurderes, dels for at styrke den sydvestlige ankomst og koblingen til den kommende Metrostation, og dels for i overgangen til bydelen at imødekomme et forventet brugstryk ved at have bedre brugsadgang til parken.
- Det anbefales at man genbesøger disponeringen af fodboldbanerne med henblik på at styrke funktionaliteten af banerne og komforten for brugerne. Herunder hvordan banerne bliver en integreret del af parken (fx vedr. placering af klubhuset).
- I programmeringen af den nordlige del af parken bør der prioriteres bedre forhold for adgang, ophold, oplevelser og aktiviteter for mennesker.
- Der bør arbejdes med, hvordan kan der kan skabes bedre adgang til vandet allerede i Basisparken. Det foreslås bl.a. at se på en viderebearbejdning af formen på og placeringen af den foreslåede Brygge A samt at genoverveje mulighederne for at skabe adgang til vandet længere mod nord.

Udarbejdet af Grandville for Teknik- og Miljøforvaltningen,
Kultur- og fritidsforvaltningen og Økonomiforvaltningen
samt By & Havn.

For kontakt: anlaeg-parkogbyrum@kk.dk